www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Петър Клисаров

ОГЛЕДАЛО НА ПРОТЕСТИТЕ

Февруари 2013 – февруари 2014

София, 2014

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© Петър Клисаров, автор, 2014
© Издателство „Изток-Запад“, август, 2014

ISBN 978-619-152-484-6

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

ПЕТЪР
КЛИСАРОВ

ОГЛЕДАЛО НА ПРОТЕСТИТЕ

2013 – 2014
(ДЕМАСКИРАНЕТО)

Редактор
Владимир Атанасов

ИЗТОК ЗАПАД

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

УВОД

Написах основните части от тази книга за няколко седмици; нямаше как да не направя това. Участвах почти всеки ден във всички протести през 2013 и началото на 2014 г. и съм пряк свидетел на всичко, което ставаше по улиците и площадите, а и встрани от тях. Да правя това ме караше надеждата, че България ще заеме своето достойно място в световния протестен процес. Вярвах, че всички протестиращи са част от тенденциите към обединение зад обща кауза – а не на противопоставянето, на което бяхме свидетели досега и което не само не доведе до нищо добро, но и демотивира и отблъсна голям брой хора.

Нарекох книгата „Огледало на протестите“, имайки предвид забележителния принцип на критическия реализъм, изразен от Емил Зола: „Романът е нещо като огледало на обществото“ и дообогатен по-късно от Стендал, който с присъщата си брилянтност на изказа пише в „Червено и черно“:

„Всеки роман е огледало, което се разхожда по големите пътища. Той ту отразява във вашите очи небесния лазур, ту тинята на локвите по пътя.“

Разбира се, нямам и най-малкото желание да се сравнявам с титани на словото като Стендал, Мопасан, Балзак, Флобер, Дикенс или Тъкъри. Тук не става дума за литературно майсторство или проникновение в човешката душа. Онова, по което бих искал поне малко да се доближа до тези велики личности, е желанието ми да разкривам действителните причини за явленията в нашата съвременност и най-вече през последните месеци и да казвам само истината, каквато и да е тя. Да разказвам, доколко-

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

то мога, за протестиращите хора, за желанието им да заживеят в една по-чиста среда и за невидимите нишки, в които те са оплетени и които не им позволяват да сторят това.

Когато приключих с хронологичното изложение на събитията, осъзнах, че в текста няма почти нищо положително, и за да компенсирам поне малко негативното излъчване, написах кратък сценарий за комикси с позитивно послание, който талантливата млада художничка Мила Янева се постара да превърне в рисунки. Реших, че по този начин ще мога да привлека към каузата онези представители на младото поколение, които са израсли с компютрите и нямат много навици да четат. Би ми се искало чрез далеч по-познатата им форма на комиксите да се заинтересуват от проблематиката, която е засегната в тях.

Тази книга не е нито строго рационална, нито силно емоционална. Тя е плод не на академичен анализ, а на лавина от впечатления, осмислянето и анализирането на които изисква доста време. Затова в нея понякога ще срещнете и крайни оценки, и емоционално обагрени възклицания. Някои хора може и да се пообидят, но е добре да знаят, че не е написана с лошо чувство към тях. Немалко хора извършиха малки и големи глупости, може би дори престъпления. Но винаги съществува възможността да ги поправят. **И както казваше древният мъдрец: всъщност какво е злото, то е само неосъзнало се добро.**

Говорейки за негативното и позитивното, много държа да уверя читателя, че изход от положението има и той е в теорията за нов вид държавно управление, която ние предлагаме: един различен модел на взаимодействие между общество и държава, при който държавата се управлява от Суверена, а не от клики или подставени лица на корпоратокрацията.

В хода на писането реших да вмъкна някои документи, снимки и медийни дописки, както и част от кореспонденцията ми с мой приятел и съмишленик, която разменяхме ежедневно. По този начин ми се струва, че описателното изложение се сдоби и с

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

друга гледна точка, а също и с втора стилистична линия, която го разчупва и му придава немалка доза духовитост.

Тази втора линия като че ли ни подсказва да не гледаме чак толкова мрачно на нещата, да се запасим с търпение и чувство за хумор, защото само така можем да се дистанцираме от будещите отрицателни емоции събития и да ги погледнем с нови, не толкова гневни очи.

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

ФЕВРУАРСКИТЕ ПРОТЕСТИ

Как започнаха протестите?

Януарските сметки за тока незнайно как станаха двойни. Няколко факта. През декември имаше много по-ниски температури от януари, като 7–8 дни температурата бе между –15 и –20 градуса. През януари най-ниските стойности не надминаваха –8 градуса, но въпреки това сметките се оказаха много по-високи от предходния месец. При това двойни сметки получиха не само отопляващите се на ток, но и тези с парно в домовете си. Оказа се, че видът отопление не е фактор, както някои се опитаха да обяснят случилото се. И че някой се възползва от големите стойности на отоплението през зимните месеци, за които хората са принудени да отделят големи части от заплатите и пенсиите си.

В Русия сметките бяха също двойни, но там Путин каза: „Сега ги платете, а следващия месец ще ви ги приспаднем от новите сметки." Какво означава това? Явно нещо не е на ред и руската администрация го разбра, взе мерки да не стане проблем и успокои хората.

Електромерите са уреди, податливи на манипулации. Не само недобросъвестни граждани и бизнесмени ги манипулират да отчитат по-малко, недобросъвестни „граждани", институции и задкулисни сили могат също да ги нагласят така, че да отчитат повече. И тук е големият проблем, че това е станало на национално ниво, при това в две държави. След като е факт и в Русия, и в България, трябва да се попитаме откъде идва този проблем?

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Само много силни разузнавателни служби с техните методи за манипулации и ресурси биха могли да осъществят такава операция. Дали е трудно да отгатнем каква би трябвало да е целта на подобно упражнение? Струва ми се, че не. Несъмнено това е начин за сваляне на властта и заменянето ѝ с удобна за поръчителя. Правилото е в сила и за България (където нещата стават много лесно), и за Русия (където не стават). От разкритията на Сноудън стана ясно, че от 2008 г. 100 000 компютъра предимно в бившия социалистически блок са били снабдени със софтуер и хардуерни платки за контрол от външна страна, дори без компютрите да са вързани към мрежата на интернет. Посредством радиосигнал над тези компютри е бил осъществяван контрол в течение на години. Същата е и технологията за манипулиране данните за потребяваното количество електроенергия.

И така започнаха масови протести в градовете из цялата страна. Десетки хиляди хора наизлязоха улиците, изпълнени с гняв срещу монополистите, заробващите сметки, които не можеха да си плащат, мизерните доходи, които така и не помръднаха при управлението на ГЕРБ, кошмарната безработица. Хората изпитваха нарастващо чувство за безизходица, прерастващо в отчаяние. Изход като че ли нямаше отникъде. Тенджерата под налягане на народното търпение гръмна.

Ето какви мейли ми изпращаше един приятел през решителните дни на протеста.

17 февруари

Включих се към 13.30 в протеста, когато шествието тръгваше от „Орлов мост“. Честно, толкова народ не съм виждал на улицата от 90-та година. Дори през 1997 г. не бяхме толкова.

Шествието вървеше към централата на ЧЕЗ до тази на СДС на „Раковска“. Присъстващите се различаваха от екологичните протести – ако на тях бяха почти само млади хора, тийнейджъри и младежи не повече от 30-годишни, то сега имаше и доста възрастни хора, но

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

младежите пак преобладаваха. Настроението беше ведро. Но тук и там, особено когато се озовах в по-предните редици, забелязах яки момчета с типичен за футболните запалянковци външен вид и излъчване. Неслучайно имаше и характерни за агитките скандирания, като: „Бойко Борисов – педераст, педераст!“ и „Българи, юнаци!“ – последното хептен не отиваше на каузата, за която хората бяха излезли. Пиша това, защото после се разразиха схватки, предизвикани, доколкото можах да разбера, точно от такива хора. За тях успях да се осведомя, когато множеството, след като не беше допуснато до централата на ЧЕЗ, тръгна обратно към президентството и имаше групички хора, които бяха свидетели на сблъсъците и обсъждаха станалото.

Пред президентството у мен се затвърди представата, че тези протести нямат ръководство, нямат и посока, а са вид гладни бунтове, които много лесно могат да бъдат оглавени от кого ли не. Имаше един мегафон, който попадаше в чии ли не ръце. От него се раздаваха всевъзможни крясъци, същината на които беше: не щем никакви политически партии, вън всички, ние сме народът, ние ще си се управляваме!

Колкото отначало ми бе приятно да вървя в шествието, защото огромната част бяха съвършено нормални хора, излезли да протестират срещу управляващите ни бандюги, толкова после нещата приеха грозен обрат, защото се видя, че протестът на тези хора се водеше от футболни агитки.

Ред е на политическите партии да вземат инициативата и цялата опозиция вкупом да поиска оставката на Бойко Борисов. В противен случай нещата могат да излязат извън контрол. От това ще пострада най-вече ГЕРБ, но също и цялата политическа котерия, а най-вече – обикновеният гражданин, защото стигне ли се до безредици и безконтролно положение, ще има нов драстичен спад в икономическата активност, нов скок на безработицата, и т.н., и т.н.

Нещата вече са опрели до сформирането на ефективно временно правителство и предсрочни парламентарни избори.

18 февруари

Сега се прибрах от протеста.

Ужас! По-голямата част този път бяха футболни агитки. Тъпи и яки момчета, намерили си в политическата борба идеално поле за своите страсти – да се бият, да чупят, да крещят и псуват, да се млатят с полицията...

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Вместо клубните флагове носеха националното знаме, крещяха с пресипнали гласове всякакви дивотии, пееха крайно фалшиво националния химн и викаха неясно защо: „Българи, юнаци!“

Летяха камъни, домати, яйца, юнаците влачеха кофи с боклук и ги слагаха насред платното, бяха домъкнали някаква пейка до средата на кръстовището пред Ректората...

Нормалните хора този път бяха малцинство.

Тежко ни и горко! Когато политическите процеси започнат да зависят от най-долната измет на обществото, нещата са много зле. Подобни бунтове, движени от гладни и декласирани хора, в историята винаги са раждали или тирании, или в по-ново време революции.

На път е да избухне най-долнопробен популизъм, който да залее страната и да опорочи целия политически процес в постбабуиновата[1] епоха.

Дано другаде не е така!

19 февруари

Задавам си тези дни някои въпроси.

Как така, когато ставаше въпрос за тотално заграбване на планините ни (а и не само тях, а всяко прелестно кътче на България), за ГМО, за Черноморието, за АСТА, излизаха към 2000 души и това се смяташе за многолюден протест?

Как така, когато варненци протестираха не за какво да е, а за Морската градина, бяха излезли, ако не ме лъже паметта, към 1500 души?

Как така БСП с клизма и голяма предварителна дунанма събра къмто 8000 души?

Как така Велизар Енчев от СКАТ призовава години наред пенсионерите на протести срещу мизерните им пенсии, а излизат по 20–30 души?

Как така при всевъзможни гаври с нас, като определението „матрял“, „телешката пържолка за кучето“, неиндексираните три години и половина пенсии и заплатите на учителите, ритнитопковците в правителствения самолет, наричането на депутатите „лентяи“, неявяването на дебатите по вотове на недоверие, Мишо Бирата, досието „Буда“ и какво ли не още, нито една протестираща човекоединица?

---

[1] Моят приятел нарича Б.Б. Бате Бабуин...

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Как така „Долу Бойко!“ бе почти невъзможно да се чуе където и да било допреди само дни?

И сега изведнъж стотици хиляди, и то не в един град, а из цялата страна!!!

Не мога да се отърва от усещането за нещо неестествено в цялата тази работа. Не мога да определя какво точно. От една страна, всичко изглежда крайно хаотично, без политическа линия и политическо ръководство. От друга, като че ли има някаква невидима ръка, която направлява нещата.

Може и да съм излишно подозрителен. Но си струва да си задаваме и такива въпроси. При протестите през първите години на демокрацията не си задавахме кой знае колко въпроси. После се чудехме откъде са ни дошли сума ти неща.

Как бе свален от власт Бойко Борисов?

Какво направи премиерът Бойко Борисов? Типично в негов стил на самозабравил се бабаит каза: „От утре сваляме цената на тока и вземаме лиценза на ЧЕЗ“. От утре! Това са думи на действащ министър-председател! За да не поеме удара от глупостта на изпуснатото изречение и да излязат от положението, ГЕРБ съвсем умишлено окървави протестите. Защо твърдя, че това бе умишлено и че бе организирано от Цветанов и от полицията? Умишлено бе, защото изкараха „котките“, военно оборудване, бронирани джипове, предназначени за разправа с масови безредици, терористи и фанатични бунтовници в навечерието на честванията на смъртта на Левски. Организирано бе, защото веднага го предадоха по телевизиите директно и за разлика от дотогавашните протести, които бяха игнорирани от най-силните телевизии и радиостанции, този път медиите бяха доведени, за да отразят кървавите сблъсъци. Запомнил съм реплика на Бенатова лично към мен от предишните дни: „Аз по протестите не ходя“. А в тази вечер на насилие беше първа на мястото на сблъсъците край кървавите локви. Откъде са знаели, че ще стане нещо, различно от преди?

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Аз присъствах всяка вечер на протеста. Тръгвахме от „Орлов мост“ в шествие до Народното събрание, след което повечето се разотиваха, а някои на значително по малки групи се връщаха към „Орлов мост“. Колата ми беше паркирана на „Иван-Асен“ и затова аз бях от връщащите се. Във въпросната окървавена вечер вървях в опашката на оредялата група по пътното платно. По тротоарите също имаше хора, но те бяха по-малко, вече сериозно премръзнали, увити в шалове и обхванати от мисълта по-скоро да се приберат вкъщи, отколкото да продължават протеста. Движейки се в общата оредяла маса, ние така и не обърнахме внимание на група сериозно маскирани, които дойдоха откъм парка и се смесиха с нас. Някой се провикна, че пред нас има кордон полицаи, но тъй като досега проблеми нямаше, не обърнахме внимание и изведнъж all hell broke loose – адът се отприщи. На 20–30 метра пред плътния полицейски кордон, блокиращ булеварда, някой беше нахвърлял камъни по платното.

Това бе странно, защото само преди час, когато вървяхме към Народното събрание, камъни там нямаше, а и в близост няма откъде да се вземат. Камъните бяха равномерно разпръснати по асфалта, на рехаво, но достатъчно за неколцината маскирани да ги вземат от земята и да ги хвърлят по полицаите. Странно е и че полицията виждаше камъните, но седеше и чакаше. Все пак бяха подсигурени, бяха в пълно бойно снаряжение с каски, щитове, кори и просто чакаха да полетят камъни към тях, за да си свършат работата и да атакуват, биейки с палките си. Не повече от 15 души от маскираните пристъпваха към камъните, вземаха ги от земята и, отстъпвайки, ги хвърляха напред, но не така, че наистина да наранят пазителите на реда. В този стил те напредваха малко по малко, докато няколко камъка не достигнаха до кордона. Тогава полицията атакува, маскираните юнаци, които хвърляха камъни, за секунди изчезнаха, а полицията връхлетя върху нормалните хора от протеста, които не бяха и помисляли да влизат в конфликт с полицията. В този момент най-голямо впечатление ми направи не побоят на полицията над невинните граждани, а

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

поведението на репортерите и операторите на големите медии. С нагласени на стативи камери те снимаха отстрани, очевидно подготвени и екипирани предварително за очакваните от тях събития, знаейки съвършено точно мястото на предстоящия сблъсък. У мен не остана никакво съмнение, че събитията протичаха по предварително написан и режисиран сценарий.

Ето какво ми написа на 19 и моят приятел:

Гледах по телевизията касапницата, в която се превърнаха протестите, и ми става много болно.

От няколко дни се мъча да оценя факта, че протестите са оглавени от футболни агитки, а и самите организатори не се отличават особено от тях по манталитет и поведение. Ако те се канят да бъдат бъдещите представители на народа, тежко ни и горко! По-зле са и от мутромилиционерите. Защото в тяхната представа, доколкото мога да я схвана, държавата трябва да се управлява от тълпата. Това от време оно се нарича охлократия. Трябва изключително много да внимаваме в процесите, които се развиват!!!

Неслучайно се стига и до подобни сблъсъци. В основата са лумпените. Те за това са отишли и здраво са се подготвили. Но доколкото гледах нещата вчера и онзи ден, тези момчета си личат отдалеч. Нормалните хора гледат да стоят по-настрана от тях. Полицаите също много добре си познават контингента. Затова просто преди още да са нападнати, би трябвало да ги „профилактират“: да направят внезапен набег, без да ги бият, да ги издърпат и натръшкат в полицейските джипки, след което да ги обискират. Непременно ще намерят у тях я боксове, я железа, я камъни, я ножове... И после – в ареста.

Така ще дадат на нормалните хора да изявят своя протест.

А те по най-тъпия начин, стоят настрана, дърпат се, когато ги замерят, а после хукват и почват да бият наред. И под палките попадат както футболни лумпени, така и съвършено невинни хора. Пълен кретенизъм и липса на професионализъм. И вината не е у редовите полицаи и жандармеристи, а у началниците им.

И най-смешното е, че с това поведение и този вид ръководене на полицейските действия те правят най-лошата услуга на най-висшите си шефове.

Ама то мюлюцьонер акъл има ли?

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

На сутринта големият мъж Борисов подаде оставка с довода, че не можел да гледа кръв по улиците. Ако се върнем в недалечното му минало, лесно ще открием, че той не се е притеснявал да стреля по възрастни хора с базука, да преследва хора по улиците на София и да стреля по тях, да организира акции, след които са оставали убити. Сега обаче се оказа, че не му било по силите да гледа кръв. Ето това се нарича късопаметен демагог, но има и психическа диагноза за подобно поведение.

За да разсее обстановката и да отклони важните проблеми, в края на изказването си при гласуването на оставката му от парламента Борисов хвърли бомбастичното твърдение, че бил „поръчан“ от Доган и това стана новина номер едно за „наивните“ медии. Сетне излезе на публична разходка пред парламента, където трябваше да се е струпало голямо множество, скърбящо за вожда си. Но кой народ беше наизлязъл пред парламента? Аз бях там и си дадох сметка, че има не повече от 1000 души, половината от които очевидно бяха от държавната администрация, излезли под строй от работа, а другата половина – от почистващите фирми, за които бе обществена тайна, че са свързани с ГЕРБ. Това бе и първият контрапротест. Физиономията на Борисов бе много показателна: той с явна погнуса гледаше на малцината на площада, докато здрав несъразмерен бодигард го следваше, както некастрираните бездомни кучета следват разгонена кучка, носещ нещо като дипломатическо куфарче, но всъщност това бе броня да го пазят ако някой ги обстрелва. Ето, вижте колко съм смел!

Подскоците на президента

Но да се върнем към сценария и плана, който бе много ловко изпълнен. Той очевидно изискваше извеждането на Бойко Борисов от властта и бързата му смяна с други представители на политическата класа, не толкова оцапани, но верни на Големия Брат. В заверата се включи послушният президент, излъгвайки

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

хората на протестите, че ще работи в техен интерес. Без да бъдат направени каквито и да било промени в Изборния кодекс – а това беше едно от основните искания на протестиращите, – парламентът се разпусна и той побърза да представи „Б“ отбора на ГЕРБ. Няколко дни преди да насрочи новите избори, ние, партия „Реформа“[1], внесохме в президентството наше писмо (вж. Приложение № 1), в което защитихме идеята, че преди да се разпусне, парламентът трябва да промени Изборния кодекс, защото ако не го направи, политическото статукво ще се възпроизведе в пълния си обем. Естествено реакция нямаше нито от страна на политическите партии, нито от страна на президента. И за къде бързаха толкова и президент, и партии с тези избори? Това не е усвояване на средства по еврофондове, за да се гонят в последния момент някакви крайни срокове. По правилата на Конституцията имаше достатъчно време, за да се приемат необходимите няколко поправки в Изборния кодекс, които да позволят възникването на нови партийни субекти, способни да представят в новия парламент протестиращото гражданство. Това бе акт от национално значение. Но политиците и президентът за пореден път показаха, че приоритет за тях е партокрацията, а не хората. Напразен беше и нелепият му опит за диалог с протестиращите, когато един ден се качи на каросерията на бялото камионче с озвучителната уредба, надничайки иззад бодигарда на Бойко Борисов генерал Коджейков.

---

[1] Партията, която оглавявам, бе учредена под това име през 2005 г. В края на 2013 г. обаче поради вътрешната еволюция на идеологията ѝ и възприемането на идеята за реформиране на демокрацията от представителна в пряка, тя бе преименувана в партия „Пряка демокрация“. На много места тя е цитирана със старото си име, тъй като се описват събития, по време на които тя е носила това име.

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Колко е мило да се общува с народа!

Опитът на Плевнелиев да се покаже, че е с хората, не бе успешен. Още на второто-третото изречение хората започнаха да го освиркват и никой не слушаше опитите му да каже нещо. Ситуацията излизаше извън контрол. Тридесетината журналисти около камиончето бяха притиснати от тълпата и изиграха ролята на буфер протестиращите да не се нахвърлят върху президента. Охранителите му усетиха накъде върви работата и набързо го свалиха от каросерията, след което на подскоци го изнесоха по „Славянска“ към Народния театър. Хората се поуспокоиха, а Янко и Дончо започнаха да викат от камиончето и да напътстват протестите да тръгнат по „Раковска“ към „Цар Освободител“. Важно е да отбележим, че от двете страни на камиончето имаше нещо като кордон от протестиращи, като от дясната страна на камиончето кордонът бе воден от Таско Ерменков („виден енергиен експерт“, член на социалистическата партия и в последствие народен представител от БСП по време на правителството на Орешарски), а от лявата страна най-отпред бях аз.

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Под звуците на песента „Няма такава държава“ стигнахме до кръстовището на „Раковска“ и „Цар Освободител“, където се сляхме с други ръкави на протестите, идващи от „Орлов Мост“. Това бе и първият признак на деленето на протестите, което впоследствие се мултиплицира. Камиончето зави към Министерския съвет и спря пред Руската църква, за да изчака идващите от „Орлов мост“. Това ми даде възможност да се огледам в четирите посоки. От Народното събрание до президентството всичко беше пълно с хора. От двете страни на „Раковска“ приждаха все по-плътни групи. Денят беше Трети март, слънчев и студен, и виждайки парата от диханието на хората, усетих, че с широка усмивка се въртя, оглеждайки насъбралото се множество, и виждайки морето от хора, си казвам на глас: „Оттук нататък връщане няма! Всички политици ще бъдат изметени!“ Не бях единствен, около мен имаше много усмихнати хора, превъзбудени от огромното количество протестиращи около тях.

Ето какво ми писа моят приятел 4 дни преди това:

28 февруари

Сега, когато вече властта се затъркаля по жълтите павета, пак ще изскочат сума ти знайни и незнайни мислители, които ще заприказват за измитане на цялата политическа сган и за идването на чисти и неопетнени хора.

Този процес, ако тръгне да става, ще го наблюдаваме за четвърти път.

– Първият път беше със седесарите – очукани индивиди с бради и извадени от нафталина костюмчета демоде, а също и свиреп поглед.
– Вторият път беше с царистите – всевъзможни юпита, корифеи от Юридическия факултет на СУ и множество невинни женици, наречени Панайотки.
– Третият път беше с бабуинистите – събрани от кол и въже мафиоти, „бизнесмени“ и „бизнесдами“, по чиито чела две мравки не могат да се разминат, а също така маса фуражки и сталинисти в оставка.

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Както се вижда, с течение на времето става все по-страшно. Предпочитам някоя, макар и с лошо минало, партия. За преходен период от 3–4 години, през които да се съставят постепенно нови партии, които да имат време да се представят пред обществото. Надявам се, че все една-две такива партии – от неопетнени и читави хора – ще се появят.

Макар за това да няма никаква гаранция.

Оставка, която подаващият я не желае да бъде приета

Трябва да отбележим за историята едно изречение на Борисов, че „шепа негодници са причинили тази бъркотия в държавата“, което представляваше недвусмислена заплаха за предстоящи разправи с протестиращите.

Хората излязоха на улицата да се борят с енергийните монополи, без да знаят, че това е премерен ход на гениални умове, виртуози в манипулирането на обществото, работещи за задкулисни управления, които са в състояние да организират мащабни проблеми и както видяхме – падане на правителство. Бойко Борисов бе изигран и го разбра твърде късно, когато връщане назад нямаше. Едва ли някой се съмнява, че той никога повече няма да бъде преизбран, но и на нас ни се падна едно зло – Орешарски. Да, наистина, по-малко зло, но пак зло, Орешарско.

Ала тогава, при леко комичното падане на правителството на Бойко Борисов, когато човек не знаеше дали в последния момент, при гласуването на оставката му в парламента, смехотворният ни премиер няма да си организира „съпротива“ от своята парламентарна група с възгласи: „На кого ни оставяш, бащице?!“ ?!“, не беше ясно какво ще ни се случи. Очевидно, той до последния момент очакваше някакви тълпи поклонници да обсадят парламента с призиви да не си подава оставката, и тогава, оправдавайки се с дежурното „глас народен – глас Божи“, да си оттегли оставката, обяснявайки, че няма как, това е положението, хората си го искат.

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

За последвалата сцена пред парламента, на която бяха докарани камиони с прасета, няма защо да говоря. Както и за посещението на бившия вече премиер в Правителствена болница. Тези събития са само щрихи от калпавия политически фарс в изпълнение на неумели артисти ала Борисов.

Действията на президента обаче бяха продиктувани от сериозни задкулисни играчи. Със светкавична бързина той започна да връчва мандата на партиите, а те със същата скорост – да му го връщат. Неизвестно защо и третата партия, на която той избра да даде мандат, бе ДПС, въпреки че Конституцията му позволяваше да се спре на някоя друга от парламентарно представените партии извън ГЕРБ и БСП. Така бе разчистен прекият път към предсрочните избори. Всичко протече гладко, мълниеносно и организирано. Партиите на статуквото направиха всичко възможно да елиминират от корен зараждането на нови политически субекти.

Бе назначено и временното правителство, което всички видяха, че е Б-отборът на ГЕРБ и ще остане в историята с продаване на златната акция на БТК и на бързите разпродажби и заменки на горски масиви и ловни стопанства (плюс каквото друго успее да свърши). Това правителство бе един от възможните сценарии, уж експертно, правителство на спасението. На какво спасение? Не е ли спасението, което търсим от самите тях?

Нашата реакция

На 20-ия ден от протестите успяхме да издадем книга – политически документ с визия за развитието на България и въвеждането на нова политическа система за управление, а именно пряка демокрация. От първи март всяка вечер на протестите носех на гърба си раничка с 20-ина екземпляра от книгата „Пряката демокрация, ключът за/на Реформа“. Сред протестиращите бързо се разчу за това и немалко хора идваха да си я поискат. Аз я подавах с думите: „Книгата се дава безплатно, но ако искате, можете да да-

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

дете 5 лева за хартията и мастилото". Много хора изваждаха пари и я заплащаха. За март и април в ръцете на протестиращите попаднаха 700 броя, от които събрахме 1400 лева. Предполагам, че си давате сметка какъв грандиозен успех е това за България. Още повече, че това е политически документ, а не роман, разпространяван не през мрежата на книжарниците, а от ръка на ръка и от уста на уста. Копие от книгата дадох лично на откроилите се по онова време лидери на протеста Ангел, Дончо, Йоана и на още 20-тина души от тяхната групичка. Най-много време отделих на Дончо, за да му обясня изложените в книгата идеи, но до юнските протести той така и не я беше прегледал. С Ангел не можеше да се води разговор, съзнанието му очевидно бе заето от нещо друго. На Йоана нямаше какво да обяснявам, защото в повечето време обикаляше с една картонена кутия за дарения.

Предизборното състезание вече беше обявено с крайна дата 12 май 2013 г. Масовото излизане на улицата и обединение на хората около ясни цели срещу монополите, организирали омерта за ограбването на населението, доведе до свалянето на правителството, допуснало това да е случи. Протестиращите на улицата намаляха драстично и започнаха да проличават групи, представляващи в по-голямата си част големи и малки партии.

Разклонения на протеста

Оттук нататък протестите бяха разделени, фрагментирани и маргинализирани, шансът да се направи нещо истинско, бе изпуснат, за пореден път бе открадната назряваща революция в България. Но бе постигната най-голямата победа за властимащите: отново в играта са двама играчи – ГЕРБ и БСП с тяхната вече не патерица, а партньор ДПС. Сини и червени, Левски и ЦСКА, въпросът пак е „да" или „не", с нас или против нас, трета възможност отново е изключена. Малките партии са лесно манипулируеми и това си пролича съвсем ясно.

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Каква беше ситуацията преди изборите – 44% общо имаха ГЕРБ и БСП, евентуалните балансьори бяха „Атака“ с 14% и ДПС с 12%. Предстоеше нова тройна коалиция в името на Властта. Е, оказа се четворна. Тогава се шегувах, че в такава ситуация ще напиша втори том на „Игрите на властта“, защото няма да има какво друго да правим, и ето, че бях прав, пиша тази книга. В името на лелеяните 32 млрд. щяха да се скалъпят на всяка цена всевъзможни безпринципни коалиции. Именно те доведоха до експертното правителство на хора, участвали в разграбващото и разрушително управление на държавата ни. Това е учебникарски пример за пълна победа на партокрацията, тотално отмъщение и издевателство над протестиращите, респективно народа.

Как стана това?

Основната група протестиращи по стихиен начин излъчи за свои неформални лидери лицата Ангел, Янко, Йоана и Дончо – млади хора с неясна подготовка и мъгляви, съвършено несистематизирани възгледи. Това обаче съвсем не беше единственото протестно течение. Бързо се оформи кръг, гравитиращ около активистите от предишни маргинални протести срещу високите цени на горивата: това бе групата „Сила“, чийто лидер Иван Бончев съвсем ясно влезе в конфликт с „трите тенора“, както той наричаше Ангел, Янко и Дончо. Третият фрагмент бе Янаки от „Орлов мост“ и неговия кудук – адвокатът Гацев. Янаки остана на „Орлов мост“, а после – в палатковия лагер в градинката с паметника на Климент Охридски, но му избягаха повечето съмишленици, защото трудно се асоциираха с него и не особено ясните му крайни виждания. На този етап, когато говорех с хора, казвах, че протестите са се разделили на три и половина, като трите бяха изброените дотук, а половинката бе флейтистът Коен със спътника си Солджъра. В цялата суматоха, типично по български, някой ми подшушна, че недоволните от тези три и половина формирования щели да се събират в хотел „Ренесанс“, където не-

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

съгласните с капсулованото поведение на Ангел, Янко и Дончо щели да се обединяват. Запознаха ме с Андрей Цветков, който се нае да ме въведе в техните среди.

Ето какво ми писа моят приятел на 23 февруари:

Протестите си бяха спонтанни отначало. Бяха организирани от същите хора, които години наред организират различни протести – срещу цените на бензина, цените на тока, и т.н. На предишните излизаха по 30–40 души. Но сега излязоха много повече, защото наистина им беше писнало.

И тогава се появиха футболните фенове. Много пъти обмислях това явление. Наблюдаваме го доста отдавна – от времето на Троегъзата. И тогава имаше протести, и тогава имаше тежки сбивания. Помним и Катуница. Тези хора просто искат да излязат и да се бият с полицията, а ако може – и да потрошат това-онова. Да, те са податливи на манипулация. Но манипулира ли ги някой? И ако ги манипулира, кой е той? Нали полицията е арестувала десетки от тях – защо нямаме никаква информация?

И сега идва гротеската. Властта се търкулна на жълтите павета и настана големият бой кой да я вдигне. Появиха се десетки, дори стотици нови „организатори“, включително и госпожата Пеловска. Съвещанията на въпросните „организатори“ се напълниха с всевъзможни откачалки, провокатори и обикновени журналисти. Въпросните организатори са доста елементарни момчета, които хал хабер си нямат нито от политика, нито от държавно строителство, нито от право, нито от международни отношения. И приемат идиотски искания, които не могат да доведат до нищо.

Най-гнусното в цялата история са подлогите на властта от сорта на Андрей Слабаков – Немитото, новите активни борци след 9-ти, изпълзели изпод полите на жените си и внасящи допълнителен хаос в и без това объркани глави.

Проблемът е, че тези протести не бяха като протестите срещу Цеко Минев, срещу ГМО, заменките и т.н., които бяха водени от „Зелените“. Зелените са интелигентни и подготвени хора, знаещи много точно какво искат и с какви средства да го постигнат, докъде могат да отидат. А тези юнаци просто ще бъдат смлени от опитните манипулатори на мафията. И това вече става.

Но за чия сметка? За наша, защото ни чакат много тежки времена.

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Сбирката в хотел „Ренесанс“

И така, на другия ден Андрей Цветков ме заведе на втората сбирка в хотел „Ренесанс“. Минахме през фоайето, където вече стояха на малки групички 20-тина души. Някои от тях познавах по лице от протестите. Влязохме в залата, която всъщност бе ресторантът на хотела. Там бе наредена маса за около 40 души. Постепенно местата се запълниха и срещата бе открита от собственика на хотела Камен, който след обичайните недоволства от управляващите даде думата на присъстващите да се представят.

Пръв взе думата бившият полицай и настоящ частен детектив Марин Христов. След него се изказа една личност, представила се като режисьора Зорец, сетне – някаква измислена пиарка, оказала се впоследствие привърженичка на Орешарски и поддържаща тесни връзки със сдружението на майките, а покрай него – с Мая Манолова. После чухме Таско Ерменков, след него – дамата, която след някой друг месец оглави протестите в подкрепа на Орешарски, после – друга дама, бивша служителка в МВР, която оглавяваше всевъзможни инициативи и дебати, възникващи във „Фейсбук“. Последваха я Петьо Хаджиев, към когото всички се обръщаха с титлата „професоре“, но така и не разбрах в каква сфера е професор и откъде; представилият се като „технократ“ Орлин Първанов, който ме попита дали искам да съм експерт или политик, и ми прати апликационна форма за позицията; Николай Въжаров – представител на гражданско сдружение „Средна европейска класа“, съюзил се впоследствие с партия „Средна европейска класа“ от Бургас.

Сетне тръгна страшна говорилня и от словесния поток трудно можеше да се извлече нещо съществено. Кой ли не се опита да си изкаже болката и да даде рецепта за бъдещ разцвет на страната. Ще се опитам да изброя всевъзможните „организации“, „асоциации“, „федерации“, „съюзи“, „сдружения“, „агенции“,

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

„инициативи“, „братства“ и „завери“, състоящи се понякога от един човек:

- Федерация на свободните граждани,
- Съюз на браншовите организации,
- Граждански форум „Промяна“,
- Форум „Средна класа“,
- Сдружение за обективна и честна информация,
- Асоциация на българските търговци на храна,
- Дружество „Хамали и транспортни услуги“,
- Ние „Орлов мост“,
- Гражданско сдружение на студентите и студентски град,
- Граждански комитет „Равни пред закона“,
- МСС „Easy riders“,
- Асоциация на пострадалите от кризата,
- Свободни, можещи и силни,
- Сдружение на българите от Македония,
- Сдружение на частните детективи,
- Граждански съюз „Гласност“,
- Граждански съюз „Нетърпимост“,
- ЕАЗИПА – Европейска агенция за (един Господ знае за какво точно),
- Български будители,
- Българска асансьорна асоциация,
- Сдружение на производителите на асансьори.

Наред с масовото присъствие на хората от асансьорния бизнес имаше още доста хора, между които Иван Бончев – впоследствие обявил се в подкрепа на правителството на Орешарски; Стефан Пеев от партия ДГИ; проф. Лъчезар Аврамов; политологът Белов; дама, представяща се с името Цвета, оказала се впоследствие в радикалното крило, обявило се в поддръжка на III и IV блок на „Козлодуй“; активни пенсионери; Боян Расате, който – неизвестно защо – току влизаше и излизаше, без да взема думата, като че ли наминаваше от време на време да се стопли малко.

Пропускам още 15-тина души, защото в общото говорене и хаос, те останаха само лица. На третата или четвъртата сбирка

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

се оформи група около лансираната от мен идея да се намери мандатоносител в лицето на някоя малка партия, готова да включи в листите си всички граждански сдружения и протестиращи. Идеята ми бе подкрепена от Андрей, професор Хаджиев и Пеев. За мен остана необяснимо защо всички други бяха против тази идея, която бе единственият реален шанс за добро представяне на изборите с оглед на законодателството и изключително краткия срок до провеждането им. Основното виждане на опонентите ни бе да се издигат граждански квоти, или да се участва в партийни листи, каквито се предлагаха от РЗС, социалисти и ДПС.

За да бъде запушена устата на такива като мен и да се продължи с безпредметните изказвания, набързо ни бе спретнато гласуване, където резултатът беше 4 на 19 в тяхна полза. Тогава не можех да си обясня дали са просто неуки, или цялата тази сбирка е поредната оркестрирана от някого система. Сега вече знам, че са и двете, тъй като това се доказа от поведението на горепосочените герои след идването на власт на Орешарски.

Кръгла маса в НДК

Първа кръгла маса в НДК на 22 февруари. За нея няма много смисъл да се говори, защото тя бе детайлно отразена от медиите. По-важен е изводът за огромното разделение на т.н. активно гражданско общество, което показа, че е неподготвено и не много добре образовано. В желанието си да помогне, режисьорът Слабаков бе поканил т.н. експерти на прехода да кажат на протестиращите какво „трябва“ да се прави. Експертите бяха освиркани и почти изгонени. Някои от неправителствените организации се опитаха да се възползват от трибуната, но бързо бяха навикани и обвинени, че са паразитите, които усвояват всякакви бюджети в услуга на който плаща. Активните и по моему неплатени хора може би нямаха точния отговор какво да се прави, но бяха достатъчно интелигентни да знаят какво не искат и че не

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

може да ги управляват и учат хора, които са докарали държавата до това състояние, получавайки парите си от същата тази система, срещу която възмутените граждани се бяха надигнали.

Видя се, че обединени протестиращи от тази кръгла маса няма да излязат и за да се допринесе за тоталното разделение, следващата кръгла маса бе направена в хотел „Анел", чийто собственик е бил активист в комсомола, собственик на бинго зали, явен съмишленик и поддръжник на социалистическата партия и ДПС.

Полемика с „Българска пролет"

В предизборната еуфория изникнаха още няколко образувания, едно от които бе Движение „Българска пролет". Петима завършващи студенти от юридическия факултет и факултета по политология на по 22–25 години, заявиха от трибуната на БТА, че те ще водят напред и ще бъдат ръководени от умните си университетски преподаватели. На моя въпрос смятат ли, че са готови да управляват държавата, не посмяха да кажат, че са готови, но заявиха, че са много добронамерени и амбициозни и с помощта на своите професори биха участвали в едно бъдещо управление. Продължих с доста настойчивите си въпроси и неопитните, не бих казал в риториката, защото ми се струва, че не знаят какво е това, а в бръщолевенето, се изпуснаха, че и политически партии стоели зад тях. Оказа се, че става дума за „Зелените" и партията на Александър Томов. Накрая на пресконференцията подарих две от книгите за пряката демокрация на водещата пресконференцията и на един от по-активните младежи. Казах им, че въпреки трудните ми въпроси отношението ми към тях е добронамерено и ако ги интересува изложеното в книгата, бих продължил разговора с тях. Дадох им телефонния си номер, но те така и не се обадиха.

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Партиите се роят като оси по гроздобер

Поредната мълва между протестиращите за някакви, които правят нещо, бе за някакъв Франц, дето ги събирал в някакво кино. Сбирката се състояла в кино „Освобождение“, където се оказало, че това е учредяване на партия „Освобождение“ и всичко било подготвено предварително: кой какви постове ще заема, с кого ще се водят преговори, каква политика ще се следва, и това довело до голямо възмущение за част от присъстващите. Александър Димитров, един от постоянните протестиращи, се скарал много сериозно с Франц и голяма част напуснала сбирката. Впоследствие неясният субект „Освобождение“ се бе коалирал с партията на Томалевски „Другата България“. За мое учудване истеричното поведение на Франц бе заразило Божидар Томалевски, когото познавах като спокоен и мислещ човек.

Ето какво ми писа горе-долу по това време моят приятел:

Страната върви към пълен хаос. Протестът непрекъснато се изражда. Отделни негови части попадат под масираното въздействие на отделни агресивни партии, на гербаджиите, които са пуснали свои хора и провокатори, на малките партии, които гледат на протестите като на ракета-носител към бъдещия парламент, както и на всякакви самозванци от сорта на Гошо Тъпото (Човека от мъглата, ако си спомняш написаното от Петко Симеонов навремето). Исканията вече нямат нищо общо с първоначалните, които бяха две: монополите и властта на ГЕРБ. След това протестите станаха срещу цялата политическа система. После – срещу целия преход.

Когато протестираш срещу нещо абстрактно, ще получиш нещо абстрактно – глупостта. Сега се иска в спешен порядък да се приеме нова Конституция. Ама какво ще пише вътре в нея, никой от крякащите за това хал хабер си няма. Очевидно, че новият парламент ще се изпълни с още по-големи калинки и от герберите, защото простите и невежи момчета от улицата ще попаднат по някакъв начин там.

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Оредяващи протести

На силно оредяващите съботни протести пред министерството на икономиката, час преди събирането, на кръстовището имаше около 150 полицаи и 50 журналисти с микрофони и камери. Масата от възмутени хора вече не идваха, а по-активните познати физиономии плахо пристъпваха през голямото количество от полицаи, които гледаха протестиращите с явно агресивен поглед, в който се четеше нещо като: „Аз да те запомня сега, за да се разправям с тебе после". Освен завряните в лицата ни от журналистите камери забелязах, че полицията пусна цивилни полицаи с много скъпи миниатюрни камери, които обикаляха между нас и съвсем без да се крият, снимаха лицата на хората от метър, метър и половина.

Този протест бе белязан и от появата на радикалното крило на протеста. Някакъв, който не блестеше с особени умствени качества, си беше донесъл сгъваема стълбичка с две стъпала, на която се бе качил пред входа на хотел „Славянска беседа", подкрепян от някаква дама на същото интелектуално ниво, и повтаряше, че те са от радикалното крило на протеста в защита на реакторите III и IV на „Козлодуй". Обградени бяха от 30-тина журналисти и 20-тина протестиращи, които се чудеха какви са тези и от къде се взеха. Съдбата ми поднесе по много странен начин отговора на този въпрос. Тъй като нямаше достатъчно хора за масови шествия и хората от „Орлов мост" имаха собствен план къде да протестират, малцината, събрали се пред министерството на икономиката, за да има все пак някакво движение, тръгнаха за митинг пред Народния театър. Вървейки на малки групички натам в неяснотата и суматохата на движението, се сблъсках със собственика на хотел „Анел". Той беше с тънко кожено яке и нахлупена плетена шапка до очите, изкъсо следван от шофьора си, и ме попита: „Какво става, къде се събираме?" Отвърнах, че отиваме към Народния театър и че пред Министерството на икономиката има някакви радикални протестиращи. А той отвърна: „Да, знам, аз вчера им казах да се обявят за такива".

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Първото събиране пред Народния театър бе нагледен пример как от една група от 150 души, пред които някой се изказва, се отделят на 10 малки групички, които се оттичат от цялото, за да гонят дребните си интересчета. Ангел с 5–6 души на една страна, Дончо и Янко на друга, някакви други активисти на трета, водачът на агитката на футболния клуб ЦСКА на четвърта, организациите на пенсионерите на пета страна, някакви интелектуалци на шеста и т.н., както и някакви минувачи, които гледаха отстрани, опитвайки се да разберат какво всъщност става и с явно недоумение продължаваха по пътя си, разочаровани от хаоса и излишните движения без всяка логика.

Ето и коментар на тази тема от моя приятел:

Очевидно, че протестите вече се оглавиха от някакви самозванци, които никой не знае откъде дойдоха. Да не говорим, че в София те вървят по някакъв безумен начин, в някакво Брауново движение, чиято логика не е известна никому. Нормалното за едно протестно шествие е да потегли отнякъде (евентуално няколко лъча) и да завърши пред онази институция на властта, към която са отправени исканията. Всички протести досега имат някакъв маршрут, който е абсолютно безсмислен, тълпата се лашка насам-натам като стадо овце, няма нормално озвучаване, няма речи на организаторите, няма СЛОВО.

Без СЛОВО, което да дава пътя, да концентрира исканията, да насочва умовете и сърцата в нужната посока, имаме само разпиляване на човешка енергия и изпускане на парата. Ясно е какво следва: апатия и мъртвило.

Една мистериозна среща

Разделението на протестите вече бе осезаемо за всички. Групичката на „трите тенора“ явно не искаше да комуникира с групата от хотел „Ренесанс“, оформена под името „Форум Обединение“, но за да се информират за ситуацията, се бяха свързали с Андрей Цветков с поканата за среща с него, проф. Петьо

www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg www.ozone.bg

Хаджиев и мен. Професорът прокара някакво изречение, чийто смисъл беше, че било добре да отидели само двамата с Андрей, но Андрей отвърна, че специално са казали да отида и аз. Ето ви една от причините, поради която те се провалиха. Капсулиране и потайни срещи.

Мистериозната среща бе в подземния етаж на пицария, в заден двор на кооперация на бул. „Христо Ботев", на 100 м. от петте кьошета. Часът беше малко след 9 вечерта. Не можехме да намерим входа, защото пицария не се виждаше. Времето беше мразовито и леко мъгливо. Андрей продължаваше да търси дали било на номер 19 или 29. Най-накрая намерихме някакъв тунел, през който влязохме в почти празно заведение. Сервитьорка ни попита за срещата ли сме, и ни посочи стълбището към долния етаж.

Представете си мазетата на старите кооперации, на които стените откъм коридорите са избити, за да бъдат оформени няколко сепарета. Хора вътре не видяхме, но се чу говор от дъното на мазето, където бе оформена заличка, пет на пет метра. В средата бяха скупчени 3 маси и по 2 пейки на всяка стена, като една от тях препречваше входа. За да влезем, трябваше да прескочим през облегалката. В заличката имаше около 30 души. Ангел седеше тарторски фронтално срещу вратата, от лявата му страна бяха Йоана с Дончо, а останалите не познавах. По масите имаше предимно наливни бири, две три големи пици и 6 копия на книгата „Контрадемокрацията" от Пиер Розанвалон. Почувствах се окуражен, че сред присъстващите имаше четящи хора.

Ангел ни представи и професорът веднага взе думата, обяснявайки разпалено какво трябва да правят. Въпреки че всичко, за което говореше, беше в правилна посока, разпаленият му начин на говорене, недопускането на възможност за въпроси или дебат, менторският му тон, комбиниран с безкрайността на това, за което говореше, превръщаше цялата му словесност в отегчително, безинтересно многоглаголстване.